

Dosarul nr. 2rac-27/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. B. Bîrca, O. Cojocaru, S. Iorgov)

DECIZIE

5 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Constantin Gheorghița împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Baiurtan” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Baiurtan”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco, casată hotărârea din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă în legătură cu omiterea termenului de prescripție

constată:

La 11 octombrie 2017, SRL „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Constantin Gheorghița a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Baiurtan” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că prezenta cerere de chemare în judecată este înaintată ca urmare a neexecutării din partea clientului a obligațiilor ce decurg din relațiile contractuale din contractul de antrepriză încheiat între SRL „Nitacon-GR”, în calitate de antreprenor și SRL „Baiurtan”, în calitate de client.

Obiectul contractului menționat este construcția carcasului clădirii de către antreprenor și primită de client în baza actelor de predare-primire și facturilor fiscale, iar plata pentru marfa realizată trebuia efectuată în termen de 5 zile, în conformitate cu pct. 3.3.2. din contract.

A obiectat că pârâtul până în prezent nu a stins datoria existentă față de antreprenor, ceea ce se demonstrează prin actul de verificare semnat de SRL „Nitacon-GR” și ordinele de plată.

A comunicat că la 11 august 2017, în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului, a fost expediată somația către debitor, care deși a fost recepționată de către destinatar la 13 august 2017, ce se confirmă prin semnătura de pe avizul de recepție, ultimul nu a reacționat în niciun fel la cerințele de executare înaintate de către SRL „Nitacon-GR” cu privire la achitarea integrală a datoriei sau încheierea unui contract de tranzacție ca cale extrajudiciară.

A remarcat că prin acțiunile sale ilegale, pârâtul încalcă și normele de drept ce reglementează executarea obligațiilor de către participanții la circuitul civil, stipulate în art. 572 Cod civil.

Astfel, pârâtul, acționând cu rea-credință încalcă legislația și se eschivează prin orice modalități de la executarea obligației sale.

Având în vedere prevederile art. 602 și 668 Cod civil, a conchis că SRL „Baiurtan” nu și-a onorat obligațiunile contractuale și nu dorește să întoarcă suma de 1 737 695 de lei.

Cu referire la prevederile art. 619 Cod civil, SRL „Nitacon-GR” a considerat că are dreptul să se adreseze pentru a încasa penalitatea, dobânda de întârziere și cheltuielile de judecată.

Așadar, pentru perioada 10 august 2011 – 9 octombrie 2017 dobânda de întârziere constituie suma de 672 512,21 de lei.

Reieșind din prevederile art. 624 Cod civil și pct. 18.2. din contractul de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010, a evidențiat că pârâtul este în întârziere cu o perioadă de mai mulți ani, astfel penalitatea constituie suma de 41 825 de lei.

Totodată, a specificat că obligațiile contractuale care au revenit SRL „Nitacon-GR” au fost executate cu bună-credință și în volum deplin, fără ca din partea pârâtului să parvină careva pretenții.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 14, 867-874, 572, 585, 602, 619 Cod civil, art. 5, 7, 22, 38, 80, 81, 82-84, 94, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Baiurtan” în beneficiul SRL „Nitacon-GR” a sumei de 1 737 695 de lei ce constituie datoria acumulată, a sumei de 672 512,21 de lei ce constituie dobânda de întârziere, a sumei de 41 825 de lei ce constituie penalitatea, precum și a taxei de stat și a tuturor cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate pe marginea examinării prezentei acțiuni.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost încasată din contul SRL „Baiurtan” în beneficiul SRL „Nitacon-GR” datoria în sumă de 534 500 de lei, penalitatea în sumă de 9 621 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 11 627,21 de lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 16 672,44 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Baiurtan”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco, casată

hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă în legătură cu omiterea termenului de prescripție.

A fost încasată din contul SRL „Nitacon-GR” în beneficiul SRL „Baiurtan” suma de 12 504,33 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru examinarea cererii de apel.

La 8 noiembrie 2019, SRL „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu a declarat recurs împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sau rejudecarea cauzei în prima instanță ori în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, deoarece ultimul virament din partea intimatului a fost la 11 noiembrie 2014, iar acțiunea a fost înregistrată la 11 octombrie 2017, invocările SRL „Baiurtan” a art. 267 Cod civil, coroborat cu art. 271 Cod civil precum că a expirat termenul de prescripție nu este susținut de careva temeii, dat fiind faptul că acțiunea a fost depusă în interiorul termenului de 3 ani invocat de același pârât, or, conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani (fapt recunoscut și de către SRL „Baiurtan” în referința sa, potrivit căreia a recunoscut existența datoriei în mărime de 534 500 de lei, dar a solicitat aplicarea termenului de prescripție, precizând că acest termen a expirat la 4 august 2016).

Atât prima instanță, cât și instanța de apel au neglijat faptul că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată dreptul încălcat este de 3 ani.

Cu referire la prevederile art. 277 alin. (1) lit. b) și alin. (2) CPC, a remarcat că la 11 noiembrie 2014, intimatul a transferat pe contul SRL „Nitacon-GR” suma de 10 000 de lei în vederea stingerii parțiale a datoriei ce derivă din contractual de antrepriză, în atare situație a recunoscut datoria existentă. Or, în caz contrar urma să nu achite suma menționată, dat fiind faptul invocării de către SRL „Baiurtan” a datei calendaristice privind dreptul la acțiune de până la 4 august 2016, ultimul transfer urma să aibă loc la 4 august 2013 după ipoteza intimatului, fapt ce nu există.

Astfel, alături de suspendarea curgerii termenului de prescripție, legea admite și întreruperea lui în virtutea împrejurărilor determinate în formă de acțiuni ale creditorului sau debitorului.

A evidențiat că împrejurările indicate la art. 277 Cod civil de întrerupere a termenului de prescripție (spre deosebire de cele ce suspendă), poartă în caracter subiectiv, adică se manifestă în dependență de voința persoanelor și de aceea sunt acțiuni, dar nu evenimente. La ele se referă înaintarea acțiunii și recunoașterea datoriei.

A subliniat că în toate cazurile de recunoaștere a datoriei, curgerea termenului de prescripție reîncepe de fiecare dată pentru un termen nou, din momentul săvârșirii de către debitor a acțiunilor indicate.

Totodată, a susținut că instanța de apel incorect a aplicat art. 968 alin. (1) Cod civil, conform căruia termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrării.

La 30 decembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Baiurtan”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco a depus referință la recursul declarat de SRL „Nitacon-GR”, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatul Marcel Burlacu la 19 septembrie 2019, fapt ce se atestă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 14 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 8 noiembrie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, SRL „Nitacon-GR” înaintând acțiunea în judecată împotriva SRL „Baiurtan”, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Baiurtan” în beneficiul SRL „Nitacon-GR” a sumei de 1 737 695 de lei ce constituie datoria acumulată, a sumei de 672 512,21 de lei ce constituie dobânda de întârziere, a sumei de 41 825 de lei ce constituie penalitatea, precum și a taxei de stat și a tuturor cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate pe marginea examinării prezentei acțiuni.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial acțiunea și a încasat din contul SRL „Baiurtan” în beneficiul SRL „Nitacon-GR” datoria în sumă de 534 500 de lei, penalitatea în sumă de 9 621 de lei, dobânda de întârziere

în sumă de 11 627,21 de lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 16 672,44 de lei. În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SRL „Baiurtan”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă în legătură cu omiterea termenului de prescripție. A fost încasată din contul SRL „Nitacon-GR” în beneficiul SRL „Baiurtan” suma de 12 504,33 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru examinarea cererii de apel.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel neîntemeiat a decis respingerea acțiunii înaintată de SRL „Baiurtan”, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Astfel, materialul probator atestă că SRL „Nitacon-GR” prin prezenta cerere de chemare în judecată pretinde la încasarea de la SRL „Baiurtan” a sumei de 1 737 695 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 672 512,21 de lei ce constituie dobânda de întârziere, a sumei de 41 825 de lei ce constituie penalitatea, în temeiul contractului de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010, încheiat între SRL „Baiurtan” în calitate de beneficiar și SRL „Nitacon-GR” în calitate de antreprenor, obiectul căruia constituie efectuarea lucrărilor de construcție a carcasei clădirii.

În același timp, instanța de recurs remarcă că potrivit prevederilor pct. 4.3 din contractul de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010, lucrările în baza contractului dat se consideră executate din momentul semnării de către ambele părți a actului de primire-predare potrivit prevederilor pct. 18.5 din prezentul contract.

Conform dispozițiilor art. 267 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Iar potrivit art. 272 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În același timp, prevederile art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, în vigoare la acel moment, stipulează că cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

Așadar, în interpretarea corectă a normei de drept enunțate, este de înțeles că un temei de întrerupere a termenului de prescripție este recunoașterea de către persoana obligată a pretențiilor persoanei împuternicite-recunoașterea datoriei sau obligației. Recunoașterea obligației, inclusiv și a datoriei, întrerupe prescripția în raporturile, atât cu participarea persoanelor fizice, cât și juridice.

Întreruperea termenului de prescripție, înseamnă că timpul care s-a scurs până la împrejurarea, ce a servit temei de întrerupere, nu se ia în considerare. După întrerupere termenul de prescripție începe să curgă din nou pentru un termen

deplin, prevăzut de lege pentru categoria dată de pretenții. Timpul scurs pînă la întrerupere nu se ia în calcul.

Drept urmare, coroborând normele enunțate la materialul probator administrat în speță, instanța de recurs constată că, conform ordinului de plată nr. 388 din 11 noiembrie 2014, ultima achitare efectuată de către SRL „Baiurtan” în sumă de 10000 de lei, pentru efectuarea lucrărilor de construcție a carcusei clădirii, ce derivă din contractul de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010, a avut loc la data de 11 noiembrie 2014, fapt care nu a fost negat nici de către reprezentantul SRL „Baiurtan” în cadrul examinării cauzei (f. d. 28 vol. I).

Ca consecință, având în susținere dispozițiile art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, în vigoare la acel moment, instanța de recurs atestă că cursul prescripției extinctive de înaintare a acțiunii de către SRL „Nitacon-GR” a fost întrerupt la data de 11 noiembrie 2014, odată cu efectuarea ultimei achitări de către SRL „Baiurtan”, în sumă de 10000 de lei.

Față de toate aceste considerente, instanța de apel neîntemeiat a constatat tardivitatea cererii de chemare în judecată reținând că curgerea prescripției de înaintare a acțiunii de către SRL „Nitacon-GR”, ar începe din momentul întocmirii actului de executare a lucrărilor din 4 august 2011, semnat de către SRL „Nitacon-GR” și SRL „Baiurtan”.

De altfel, instanța de apel eronat a aplicat în speță prevederile art. 968 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, concluzionând că atât din momentul ultimei achitări efectuate de către SRL „Baiurtan” la data de 11 noiembrie 2014, cât și din momentul întocmirii la data de 4 august 2011 a actului de executare a lucrărilor, SRL „Nitacon-GR” a omis termenul de prescripție special de un an pentru litigiile ce izvorăsc din contractul de antrepriză.

Or, termenul de prescripție stabilit de art. 968 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, se aplică față de toate tipurile de vicii, atât evidente, care trebuie să fie depistate în momentul recepționării lucrării printr-un control vizual simplu, fără aplicarea unor metode, dispozitive sau cunoștințe speciale, cât și ascunse, care pot fi descoperite doar pe parcursul folosirii, exploatării obiectului contractului.

Pe când, la caz, obiectul dedus judecății, constă în încasarea datoriei ce rezultă din contractul de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010 și nu din înlăturarea viciilor depistate la construcția executată conform contractului de antrepriză nr. 01/10 din 16 martie 2010.

Astfel, fiind cert că speței date sunt aplicabile dispozițiile art. 267 alin. (1) Cod civil, care reglementează termenul general de prescripție extintivă și nu prevederile art. 968 alin. (1) Cod civil, aplicate greșit de către instanța de apel.

Ca urmare, constatările respective resping concluzia instanței de apel în rațiunea respingerii acțiunii ca tardive, fiind indubitabil că prezenta cerere de chemare în judecată depusă de către SRL „Nitacon-GR” la 11 octombrie 2017 este în interiorul termenului de prescripție extintivă.

Pentru considerentele expuse, se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, or instanța de apel nu s-a expus cu privire la fondul cererii de apel depusă de către SRL „Baiurtan”, împrejurare ce duce la imposibilitatea instanței de

recurs de a verifica temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu.

Se casează decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Nitacon-GR”, reprezentată de avocatul Constantin Gheorghiu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Baiurtan” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu